het samenzijn en inzonderheid over het indenken van het Schriftwoord, als middel tot opwekking van gebedsstemming, was gevraagd, bepaalde Dr. Geesink zijn gehoor bij de woorden van 3 Joh. 8: WANT WIJ DAN ZIJN SCHULDIG DE ZOODANIGEN TE ONTVANGEN, OPDAT WIJ MEDEARBEIDERS MOGEN WORDEN DER WAARHEID.

Als toeleiding tot het gebed met het oog op de samenkomst van morgen, wil Spr. dit schriftwoord indenken.

Eerst zal hij er den zin van doen verstaan, om daarna aan te wijzen hoe het in zijn ruimere toepassing waarvoor het zeker vatbaar is, ons leden en begunstigers der Vereeniging voor H. O. op gereformeerden grondslag wijst op *onzen plicht tot en ons doel met de ondersteuning van de Vrije Universiteit*. Wordt nog gezongen Ps. 19: 6.

De woorden van 3 Joh. 8 zijn ontleend aan dat intieme en particuliere briefje wat de oude JOHANNES, van EFEZE uit, schreef aan zijn vriend GAJUS, een Christen, die woonde in een dier gemeenten rondom Efeze, waarvan de Apostel, na PAULUS dood, de leiding op zich had genomen.

Eerst bezien in het licht dat dit briefje werpt over den toestand in GAJUS gemeente, wordt het woord van 3 Joh. 8 duidelijk.

Aanleiding tot dit briefje aan GAJUS vond JOHANNES in de wijze waarop missionaire dienaren uit EFEZE, die op hun weg naar het zendingsveld de stad van GAJUS hadden bezocht, daar ontvangen waren.

Niettegenstaande de Apostel ze een aanbevelend schrijven aan de christelijke gemeente in die stad had meegegeven, had de eerzuchtige DIOTREPHES, juist om het gezag van JOHANNES te bestrijden, ze zelf niet willen ontvangen in zijn huis en anderen die dat wilden, daarin zoeken te verhinderen. En ook had hij, „met booze woorden smaterende tegen Johannes gesproken."

Niets dan vriendelijkheid hadden die broeders daarentegen genoten van GAJUS, die hun daarin op duidelijke wijze zijn christelijke liefde had getoond. Wanneer nu Johannes in zijn brief aan zijn geliefden GAJUS schrijft: WIJ DAN ZIJN SCHULDIG DE ZOODANIGEN TE ONTVANGEN, OPDAT WIJ MEDEARBEIDERS MOGEN WORDEN DER WAARHEID, dan is dat in verband met een verzoek aan GAJUS om die broeders, wanneer zij hem straks van EFEZE uit nog eens zullen bezoeken, in hun zendingsarbeid verder te *ondersteunen*, te zorgen voor hun uitrusting.

Tot ondersteuning toch van den arbeid der zending zoo bedoelt JOHANNES, zijn wij christenen verplicht, en niet alleen is dat *plicht*, maar men bereikt daarmee voor zich zelf een *doel*, en wel dit, dat men dan met die zendelingen medewerkt aan hun arbeid in betrekking tot de waarheid, tot de verbreiding van de in Christus geopenbaarde waarheid, in de heidenwereld.

Wijl het nu èn bij den arbeid der zending, èn bij den arbeid der Vrije Universiteit gaat om de ééne waarheid, om den NAAM, om den NAAM van CHRISTUS, om de ons in de Schrift gegeven openbaring Gods in Christus, waarmee op het innigst samenhangt Zijn openbaring ook omtrent Zichzelf, den mensch en de wereld, — is het woord uit 3 Joh.: 8 ook van toepassing ten opzichte van de ondersteuning, de instandhouding der V. U. door de leden en begunstigers der Vereeniging voor H. O.

In het: *wij dan zijn schuldig de zoodanigen te ontvangen* of te ondersteunen, treedt dat ondersteunen in een licht van hoogen ernst, in het licht van den plicht.

In het: *opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid*, treedt dat ondersteunen in het licht van een ons streven allessins waardig doel, dat wij er als naaste doel voor ons zelf mee bereiken; in het vriendelijk licht van Gods genadeloon.

Zoo bezien, krijgt dan onze steun, op allerlei wijze aan de Vrije Universiteit geboden, een ernstig maar ook een aanlokkend karakter.

Toen Dr. KUYPER, thans onze emeritus, — maar wiens groote verdiensten voor onze Universiteit nimmer mogen worden vergeten — met zijn eerste medestanders, van welke DR. RUTGERS en MR. FABIUS nog in ons midden zijn, ter beoefening van een wetenschap die weer rekenen wilde met den NAAM van CHRISTUS, met de waarheid van het Woord, stichtte onze Universiteit, zijn vele booze woorden smaterend gesproken als eens door DIOTREPHES. Niet echter uit eerzucht, doch omdat men zich ergerde aan den schriftuurlijken, den dogmatischen grondslag dier universiteit. Maar God de Heere heeft het ondernemen van deze mannen der eerste generatie, straks door een tweede, een derde, een vierde gevolgd, kennelijk gezegend.

En het stemt ons tot danken om, als GAJUS, verwaardigd te worden tot het nakomen van den *plicht* dit wetenschappelijk bedrijf te ondersteunen en door dat ondersteunen dan te worden medearbeiders der waarheid, en alzoo als naaste *doel* voor ons zelf te ontvangen een kostelijk loon. De beoefening der wetenschap, der wetenschap die rekent met de waarheid van het Woord, heeft, ook als deel van de ideëele cultuur, zoo rijke beteekenis

Maar ook, waar het ondersteunen van deze wetenschap als een dure *plicht*, als een plicht voor God, in den gewonen gang des levens vaak zoo weinig wordt beseft; waar het hooge *doel*, medearbeiders te worden der waarheid, vaak zoo weinig trekt, en van een vurigen drang naar den NAAM, als eens in Jeremia was, (H. 21: 9) vaak zoo weinig wordt gemerkt, — stemt dit alles tot verootmoediging en toevluchtneming tot de Gods Genade.

Na deze overdenking van het: „Wij dan zijn schuldig de zoodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid", en het laten zingen van Psalm 33: 11 ging Dr. Geesink voor in gebed.

Na het bidden werd nog gezongen Ps. 72: 11.

Na deze gebedsure bestond er, door de voortreffelijke zorgen der Regelings Commissie, gelegenheid voor de vrienden en begunstigers, om in een der zalen van de *Harmonie* elkander te ontmoeten. Van die gelegenheid werd druk gebruik gemaakt; men werd met gulle gastvrijheid gerecipieerd, bewoog zich ongedwongen en prettig onder elkander; de stemming was opgewekt; met aangename vooruitzichten ging men de jaarvergadering van den volgenden dag te gemoet.

Vereenigingsleven.

VEREEN. VOOR CHR.-NAT. SCHOOLONDERWIJS.

III.

In ons derde artikel, waarin wederom de quaestie van de Schoolinspectie en haar resultaten de grootste ruimte zal innemen, wenschen we kortelijk stil te staan bij datgene, wat de Christelijke School zelfs in het oog van den oppervlakkigen waarnemer bijzonderlijk kenmerkt, namelijk het onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis en wat daarmede saamhangt.

Opzettelijk wordt hier gesproken van den oppervlakkigen waarnemer, omdat het iedereen, die zich niet tevreden stelt met te bezien wat zich aan de oppervlakte bevindt, treft, dat *het* kenmerk bij uitnemendheid van onze Christelijke Scholen niet is het feit, dat er gebeden en uit den Bijbel gelezen en verteld wordt, maar wel, dat het geheele schoolleven is, of althans moet zijn, ingericht naar de beginselen en doortrokken van den geest van het positieve Christendom, zooals dat is in overeenstemming met den Bijbel.

Ware dit niet het geval, dan zou, zooals vanzelf spreekt, kunnen volstaan worden met de openbare school, en daarnaast als aanvulling de catechisatie der predikanten of eenig geregeld godsdienstonderwijs in anderen vorm.

Het moet dan ook zelfs gevraagd worden, of de kinderen, die ter Christelijke School gaan, indien het onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis daar goed is, wel de catechisatie behoeven te bezoeken, en of men, door die kinderen ter catechisatie te zenden, den predikanten niet op onbillijke wijze lasten op de schouders legt, die zij feitelijk, bij al de andere lasten die het leeraarsambt meebrengt, niet behoeven te dragen.

Zeker getuigt het van een heel averechtsche opvatting, als men in het verslag van een der Inspecteurs leest, dat op sommige plaatsen de predikanten hunne catechisaties houden *onder* schooltijd; zoodat b. v. om 12 uur een deel van de hoogste klasse vertrekt en om half 12 een ander deel.

Dit is natuurlijk zeer storend voor het onderwijs op school. Meenen de ouders, dat de kinderen naast het christelijk schoolonderwijs in de schooljaren ook nog het onderwijs ter catechisatie moeten genieten, dan mag toch wel als eisch gesteld worden, dat de predikanten de catechisaties buiten de schooluren stellen, en wel zóó, dat ook indirect de school er niet door benadeeld wordt.

Een dergelijke misstand zal zeer zeker niet vóórkomen daar, waar de verhouding tusschen school en kerk is zooals dat gewenscht moet worden geacht, al is er dan ook geen officieel verband tusschen de school en eene bepaalde institutaire kerk.

Die verhouding laat echter hier en daar wel eens iets te wenschen over, gelijk uit meer dan een Inspectie-verslag blijkt, zonder dat daarin wordt getreden in bijzonderheden dienaangaande.

Eene andere klacht, nauw met deze omstandigheid saamhangende, betreft het op sommige plaatsen — een Inspecteur spreekt van *vele* plaatsen — voorkomend gemis aan saamwerking tusschen Hervormden en Gereformeerden ten opzichte der schoolquaestie, die toch op menige kleine plaats zonder die saamwerking zeer bezwaarlijk niet naar behooren kan opgelost worden.

Geheel zijn we het ten deze met den inspecteur eens, dat deze klacht wijst op eene gewichtige taak van het schooltoezicht vanwege de Vereeniging, om namelijk te trachten, de beide groepen op schoolgebied bij elkaar te brengen.

En wat nu voorts — om tot het uitgangspunt terug te keeren — het onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis zelve betreft, vindt men, naast de erkenning van het vele goeds, dat op onze scholen gevonden wordt, in twee der verslagen toch ook in dit opzicht weer eene tweeledige klacht, welke belangrijk genoeg is om haar hier te herhalen, daar zij wijst op tweeërlei gevaar, dat te vermijden is.

Op enkele plaatsen toch werd vragenderwijs de klacht geuit, of de Chr. school niet leed aan de kwaal van het intellectualisme inzake het Bijbelsch onderwijs, zoodat dit onderwijs zou ontaarden in het bijbrengen van kennis omtrent personen en feiten, zonder dat daar een geestelijke en zedelijke kracht van zou kunnen uitgaan.

Zulk Bijbelsch onderwijs heeft men uit den aard der zaak allicht daar, waar tot de Christelijke School overgaan onderwijzers, die niet met het diepst van hun hart de waarheid der Schrift aanvaarden, maar om bijredenen, wellicht op finantieele gronden — wees Ds. Pierson in zijn voortreffelijke rede te Arnhem er niet op?! — voor het Christelijke onderwijs kiezen, en niet uit *die* overtuiging, die tot God biddend doet opzien om wijsheid voor en zegen op het aan de kinderen te geven onderwijs uit Zijn Woord.

De echt Christelijke ootmoed, — aldus zeer terecht de Inspecteur —, de degelijke godsvrucht is ten slotte de eenige waarborg voor ons Christelijk onderwijs.

De verstandelijke kennis van personen en feiten is zeer zeker hoogst nuttig, maar hooger staat de geestelijke waardeering ervan, het begrijpen van hare beteekenis, en het toepassen van hetgeen uit de Bijbelsche Geschiedenis valt te leeren, op het leven der kinderen zelve.

De *verstandelijke* kennis van Gods Woord is *middel*, maar einddoel mag zij nimmer wezen.

Maar, moge dit zoo zijn, dan is daarmee nog niet goedgekeurd, — en hiermede wordt het gebied betreden van de andere klacht, — dat op eene enkele school, waar overigens het onderwijs zeer goed was, de kennis van de Bijbelsche Geschiedenis te wenschen overliet, omdat het hoofd de kennis van veel feiten en bijzonderheden niet noodig vond. Zijns inziens behoefden b. v. kinderen uit de hoogste klasse een tekst in den Bijbel niet te kunnen opzoeken; hij stelde er meer prijs op, door de Bijbelsche Geschiedenis op het religieuse gevoel der kinderen in te werken.

Er behoeft wel niet op gewezen te worden, dat deze methode leidt op den weg, die voert tot eigenwilligen, onschriftuurlijken Godsdienst, waarvoor onze kinderen mogen bewaard blijven!

Wij besluiten onze korte overzichten met een woord van dank te brengen aan hetgeen de Inspectie tot nu toe reeds verrichtte, en met het uitspreken van de hoop, dat de arbeid der Inspecteurs in ruime mate ten goede moge komen aan het groote nationale belang, dat gelegen is in den bloei, bovenal in den geestelijken bloei van ons Christelijk onderwijs, dat het bederfwerend Evangeliezout neerlegt in het midden onzer verwordende hedendaagsche Maatschappij.

Officieele Berichten.

Classis Gorinchem.

De vergadering der Classis Gorinchem zal D.V. gehouden worden Woensdag 5 Augustus a. s. Punten voor het Agendum moeten vóór 15 Juli worden ingezonden.

Namens den Kerkraad der Ger. kerk van Gorinchem:
C. LINDEBOOM, *Praeses.*
J. H. VAN NEEDE, *Scriba.*

DIRTELOORD, 21 Juni. Heden was 't voor deze gemeente een blijde dag. De WelEerw. heer Ds. A. L. Ruys, van Montfoort tot ons overgekomen, mocht zich plechtig aan de gemeente verbinden met een rede naar aanleiding van Hoogl. 3: 11, na des morgens bevestigd te zijn door Ds. Zwiers van Willemstad, met een predicatie over Rom. 10: 14—15 Stelle de Heere hem tot een rijken zegen voor deze gemeente.

Bij dezen brengt de Kerkeraad zijn hartelijken dank aan onzen consulent Ds. Zwiers voor zijn trouwe hulp in onze lange vacature betoond en verder aan alle predikanten (en studenten) die zoo bereidwillig waren, ons in de Bediening des Woords te helpen.

Namens den Kerkeraad:
W. VOGELAAR, *Scriba.*

Classis Gouda.

De vergadering dezer classis zal D. V. gehouden worden op Dinsdag 4 Augustus a. s. Punten voor het agendum dienen te worden ingezonden bij den eerst-ondergeteekende voor 15 Juli a. s.

Namens de roepende Kerk van Oudewater:
A. VAN DIJK, *Praeses.*
A. F. DEKKERS, *Scriba.*

Classis Dordrecht.

De vergadering der classis Dordrecht zal D. V. gehouden worden Donderdag 6 Augustus a. s. te Dordrecht in de Wilhelminakerk. Aanvang 9½ uur.

Punten voor het agendum worden ingewacht tot 22 Juli aan het adres van den eerst-ondergeteekende.

Namens de roepende kerk:
Ds. A. C. HEIJ, *Praeses.*
C. BROUWER Az., *Scriba.*
Molenaarsgraaf Brandwijk, 29 Juni 1908.

Generale Kas van Emeriti-Predikanten.

Vergadering van Deputaten D. V. Maandag 20 Juli.

Hulpaanvragen van Particuliere Synoden, met volledige opgaven van wat door Kerken en Classis wordt gedaan inzake art. 13 K. O., worden voor 17 Juli ingewacht bij: Ds. Renkema (scriba), te Renkum

Kort Verslag van de Particuliere synode van Zuid Holland (Noordelijk gedeelte), gehouden te 's-Gravenhage, 16 Juni 1908.

Ds. Doorn opent namens de roepende Kerk de Vergadering, na Psalmgezang en het lezen van Gods woord, met het aanroepen van den Naam des Heeren. Z.Eerw. spreekt den afgevaardigden een welkomstwoord toe.

Uit de Classis 's-Gravenhage nemen twee secundi zitting.

In het Moderamen worden gekozen: Ds. Doorn als praeses, Ds. Rudolph als assessor, Ds. Dalhuyzen en Ds. Kouwenhoven als scribae.

De notulen der vorige Partic. Synode zijn te voren nagezien en in orde bevonden.

Een verzoek van Ds. E. Ploos van Amstel wordt toegestaan. Een schrijven uit Hekendorp wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ds. Meyering rapporteert omtrent de handelingen der Deputaten in zake art. 11 en 13 D. K. De rekening van het vorige boekjaar en de begrooting voor het volgende jaar worden goedgekeurd onder dankbetuiging aan deputaten voor hunnen arbeid. Besloten wordt aan de Generale Synode voor te stellen: „De Generale Synode benoeme in plaats van 5 Deputaten voor de Generale kas in zake art. 13 D. K. zooveel deputaten, als er Partic. Synoden zijn, en wel dezelfde, die door de Partic. Synoden zijn aangewezen, terwijl deze tevens in eventueele vacaturen zullen voorzien".

Ds. Eerdmans rapporteert namens de Deputaten voor art. 19 D. K. Van den alumnus worden gunstige berichten medegedeeld. De Deputaten stellen voor, dit jaar nog geen nieuwen alumnus op te roepen. Het rapport wordt onder dankzegging aan de Deputaten goedgekeurd.

De Deputaten voor art. 49 D. K. brengen rapport uit van hunne werkzaamheden in zake peremtoire examina en Emeritaatsverklaring. Onder dankbetuiging goedgekeurd.

Ter sprake komt het verslag inzake het Prov. Weeshuis te Middelharnis. Rekening en begrooting worden na toelichting goedgekeurd. Een door het Bestuur voorgestelde wijziging der Statuten, om den zittingstijd der Bestuursleden van vijf op tien jaren te brengen, wordt aangenomen; tot andere Statutenwijziging meent de Synode niet te moeten overgaan. De voorgestelde wijzigingen in het Huishoudelijk Reglement worden aangenomen. In plaats van br. Borgdorff (aan de beurt van aftreding) wordt tot Bestuurslid gekozen dr. Chardon van Zegwaard, en tot secundus br. De Jong van Koudekerk. Aan het Bestuur wordt machtiging verleend om tot het bouwen van een nieuwe landbouwschuur over te gaan. Tot het nazien der boeken worden aangewezen de hrs. W. Eigeman van Alphen en D. Bremmer Jz. van Waddingsveen. De dank der Synode wordt gebracht aan het Bestuur en den Directeur voor hunnen arbeid.

De Provinciale Quaestor brengt zijn verslag uit, en de aangevraagde gelden worden toegestaan.

Ds. Rudolph doet als Curator der Theol. School mededeelingen. Z.Eerw. wordt als Curator herkozen, en G. Wielenga als secundus.

Een verzoek van de Kerk van Delft wordt voor kennisgeving aangenomen, daar het ter Classis 's-Gravenhage niet is ter tafel geweest.

Tot afgevaardigden naar de Generale Synode worden gekozen: tot primi Ds. W. Doorn en Ds. R. W. J. Rudolph, tot secundi Ds. C. W. J. van Lummel en Ds. J. J. Impeta. Als onderlingen M. v. Muiswinkel van Zwammerdam en D. Bremmer Jzn. van Waddingsveen tot primi; en tot secundi A. Verduin van Oudshoorn en D. de Bruijn van Hazerswoude.

De Kerk van Nieuwerkerk a. d. IJsel vraagt en verkrijgt steun om bij de Kerken te collecteeren voor een kerkgebouw.

Het voorstel der Classis Leiden in zake de bearbeiding dergenen, die in ons vaderland buiten de waarheid leven, wordt na kleine wijziging aangenomen, om ter Generale Synode te worden voorgesteld. Eveneens het voorstel dezer Classis in zake een eventueele nieuwe Armenwet, en in zake de vervanging van het Kerkblad door een jaarverslag.

De Classis Gouda wenscht, dat eene vraag, die zij aan de Candidaten voorlegt bij het praeparatoir examen, door de andere Classis zal worden overgenomen. De Synode meent echter daartoe niet te moeten besluiten. Dezelfde Classis wenscht, dat een Dienaar des Woords bij zijn vertrek naar eene andere Gemeente aan zijne Gemeente verbonden zal blijven tot op het oogenblik van zijne bevestiging in de Gemeente, die hem beroepen heeft. Na discussie neemt de Partic. Synode dit over, en zal het voorstel brengen ter Generale Synode.

De broeders, die de rekeningen der verschillende Penningmeesters hebben nagezien, stellen voor die broeders te déchargeeren onder dankbetuiging voor hun beheer. Alzoo wordt besloten. Voortaan zal de roepende Kerk deze administratiën nazien.

Op voorstel der Classis Woerden spreekt de Partic. Synode gaarne uit de noodzakelijkheid, dat er verbetering worde gebracht in de tractementen van de Dienaren des Woords, en dat de Classis daaraan bijzonder hare aandacht mogen schenken. De Partic. Synode zal dit ter Generale Synode brengen. De Classis Woerden geeft daarbij zelve een ontwerp diensangaande aan, ter navolging of verbetering.

Door de Classis Leiden en Woerden was ter sprake gebracht het concept contract voor het verband der Kerken met de Theol. Faculteit der Vrije Univ. Leiden wenschte in dit concept alléén veranderd te zien de vaste subsidie in het houden van twee collecten. De Classis Woerden wenscht dit eveneens, maar acht bovendien, dat art. 8, 9 en 10 teveel op de schouders der kerk laden, en teveel in de rechten der school ingegrepen wordt.

De Partic. Synode vereenigt zich met het voorstel inzake de twee collecten. Verder geeft het concept-contract tot uitvoerige besprekingen aanleiding. Resultaat daarvan is, dat 12 stemmen zich vereenigen op het voorstel: „De partic. Synode wenscht het concept-contract in zake het verband met de Theol. Faculteit der Vrije Univ. ter Generale Synode te steunen; en spreekt als haar oordeel uit, dat het niet wenschelijk is, dat dergelijke wijzigingen worden aangebracht, welke daartoe strekken, dat verzwakt worde de rechtmatige invloed in dit Concept-Contract aan de kerken toegekend," terwijl evenveel stemmen zich vereenigen op een ander voorstel, gelijk aan het eerste, met uitlating der woorden „in dit Concept-Contract". Beide voorstellen zullen ter Generale Synode worden medegedeeld.

Besloten wordt het Agendum der Partic. Synode voortaan aan alle Kerken binnen dit ressort toe te zenden.

De Deputaten voor Art. 11 en 13, en voor Art. 49 worden met hunne secundi gecontinueerd.

Het volgend jaar zal D. V. de Partic. Synode worden samengeroepen door de Classis Gouda. Het Moderamen zal de notulen vaststellen.

De Praeses dankt de leden van het Moderamen en wenscht al den broederen des Heeren kracht en licht toe in al hunnen arbeid. De Assessor dankt den Praeses voor zijne uitnemende leiding. Na het zingen van den Avondzang vs. 4 gaat Ds. Rudolph voor in dankzegging.

Op last der Partic. Synode,
H. J. KOUWENHOVEN Dz.

Buitenland

Engeland. Een geschreven belijdenis noodig.

In Engeland is eenige weken geleden door een aantal predikanten der Congregationalistische kerk een manifest de wereld ingezonden, waarin werd uitgesproken, dat zij niets wilden weten van de moderne of „nieuwe Theologie" en dat zij datgene beleden, wat dezulken, die voor „Evangelisch" gehouden worden, vasthouden. Er is nu een nieuw manifest verschenen, dat onderteekend is door de professoren Forsyth en Garvie, waarin het eerste stuk nog breeder wordt ontwikkeld en nader wordt verklaard. Daar de Congregationalistische kerk geen geschreven geloofsbelijdenis bezit, zoo wijzen deze hoogleeraren op een „onbeschreven belijdenis", welke met algemeene toestemming aangenomen is als grondslag voor de leer van de Congregationalistische kerk. Het stuk van de hoogleeraren Forsyth en Garvie zegt: „Wij houden het er voor, dat het krachtig samenstel van gedachten en gevoelens in de Congegationalistische kerk rust, gelijk het steeds gerust heeft, op den Evangelischen grondslag en op de leeringen van genade, als het wezenlijke der kerk. Deze beginselen der genade zijn verbonden met het bestaan, het lidmaatschap en met het leeraarschap van een Evangelische Kerk en ook van de Katholieke Christenheid. En wij begrijpen dat dit Congregationalistisch geloof veel acht behoort te slaan op de gemeenschap der kerken, waarvan het een deel uitmaakt. Wij zijn verplicht met de geloofsstukken, welke algemeen beleden worden door de Evangelische kerken met welke wij werken en leven, indien wij intellectueele aanmatiging of tot verdeeldheid leidende zelfgenoegzaamheid willen vermijden, rekening te houden en *zouden Independentisme door de gemeenschap der Heiligen willen corrigeeren.*"

Uit dit schrijven blijkt, dat deze hoogleeraren tot het inzicht zijn gekomen, dat, nu het er op aankomt een euvel te bestrijden gelijk dit zich openbaart in de z.g. „Nieuwe Theologie" van den predikant Campbell, men het standpunt der Independenten of Congregationalisten moet prijsgeven. Congregationalisten zijn toch allen die belijden, dat een grooter of kleiner aantal Christenen, die volgens vrijwillige overeenkomst saamkomen om Godsdienstoefeningen te houden, eene zelfstandige kerk vormen, die volkomen autonoom is ten opzichte van het kerkelijk leven; die hare Godsdienstoefeningen mag houden gelijk zij wil, en die een kerkorde opstelt gelijk het haar goeddunkt; die geheel onafhankelijk is van kerkbesturen of zelfs van meerdere vergaderingen van kerken, en die alles mag inrichten naar hetgeen haar voorkomt eisch der Schrift te zijn. Nog eens, het blijkt duidelijk dat men deze grondbeginselen gaat verzaken.

Het manifest zegt nog: „De Congregationalisten hebben het er altijd voor gehouden, dat men alleen lid der kerk zijn kon, als men vast hield aan de volgende Bijbelsche punten: Vleeschwording, het Verzoeningsoffer van den Heere Jezus Christus, Zijn Opstanding, Zijn Hemelvaart, Zijn regeering als Middelaar en het werk van den Heiligen Geest in het vernieuwen der menschen.

Om te bewijzen dat dit aldus is, beroepen de hoogleeraren zich op de „voortdurende traditie" van de Congregationalistische kerken in hare verschillende geloofsverklaringen.

Wij twijfelen er niet aan, dat hetgeen de hoogleeraren Forsyth en Garvie uitspreken, nog de belijdenis van de meeste Congregationalisten in Engeland is. Doch het is ook een feit dat de meeste aanhangers der „Nieuwe Theologie" juist onder de Congregationalisten gevonden worden. En nu is het te denken, dat die moderne Congregationalisten geheel en al de handen vrij hebben om hetgeen eeuwen lang door het voorgeslacht is beleden, te loochenen en omver te werpen. Zij die met geschreven belijdenissen den spot gedreven hebben door ze papieren pausen te noemen, moeten nu toch erkennen dat zij gedwaald hebben. Men zou kunnen vragen, als men met den mond kan belijden, waarom kan men dan ook niet dat beledene met de pen opschrijven en dan door den druk vermenigvuldigen? Het is opmerkelijk dat de methodistische „Christian" hierover schreef: „Het geroep tegen geloofsbelijdenissen is te ver gegaan en is integendeel schadelijk geworden. De menschen van den tegenwoordigen tijd moeten weten en uitdrukken, wat zij gelooven en waarom zij het gelooven; als zij ten volle overtuigd zijn, moeten zij zich niet schamen het te belijden en het te maken tot een vereenigingsbond".

Hiermede stemmen wij in. Alleen zouden wij wel wenschen, dat men in de kringen die met belijdenissen als accoord van kerkelijke gemeenschap van lieverlede door het driest optreden van het ongeloof verzoend werden, ook erkende, dat in vroeger eeuwen de verschillende belijdenissen door den strijd tegen het ongeloof geboren werden. Dan zou men wellicht tot de conclusie komen, dat door velen de strijd van de voorgeslachten, om te komen tot belijdenis der waarheid tegenover de aanvallen van dwaalgeesten, over het hoofd gezien wordt, zoodat men dwalingen die de kerk reeds eeuwen geleden heeft onderzocht en verworpen, weer opnieuw gaat onderzoeken en aan de Schrift toetsen, om dan tot de conclusie te komen, dat de Kerk het toch bij het rechte eind heeft gehad. Ach, dat men toch maar meer geloofde, dat de Christus aan Zijne Kerk den Heiligen Geest geschonken heeft met de belofte, dat deze haar in alle waarheid leiden zal.

Frankrijk. Offervaardigheid in de Roomsche kerk.

Ook de tegenstanders der Roomsche kerk moeten erkennen, dat de offers die de Roomschen voor hunnen eeredienst brengen, aanzienlijk zijn. Te Parijs bestaat eene vereeniging onder leiding van den pas benoemden aartsbisschop Amette, de *Oeuvre des chapelles* geheeten, welke vereeniging in 1901 werd gesticht. Bij eene inkomst van 1.116.490 francs heeft zij 995,000 francs uitgegeven en daarvoor tien nieuwe kapellen gesticht, terwijl het plan bestaat er nog zeven bij te bouwen. Dit is de rechte weg, volgens ons oordeel. Geen trotsche kerkgebouwen moet men laten verrijzen, maar kleine kapellen of kerken, om aldus het volk zooveel mogelijk op verschillende plaatsen gelegenheid te geven de Godsdienstoefeningen bij te wonen.

Over trotsche kerkgebouwen beschikken de Roomschen in Parijs nog altijd. Ofschoon zij weigerden *associations cultuelles* te stichten, aan welke het gebruik der kerkgebouwen door de overheid kon toegekend worden, hebben zij toch het vrije gebruik der kerkgebouwen behouden.

De Protestanten hebben zich aan de wet onderworpen en vormden kerkelijke vereenigingen, en nu zijn er reeds kerken die niet in staat zijn om de den staat verschuldigde huur te betalen. Zoo moesten de kerkeraden van Montpellier en Montauban den minister van eeredienst om vrijstelling of vermindering van betaling vragen.

Dit verhindert niet, dat de vereenigingen voor inwendige zending haar werk voortzetten. Zoo kon omtrent de „Société évangélique" in haar jaarvergadering van Mei l.l. medegedeeld worden, dat de evangelisatie in streng Roomsche deelen van Frankrijk steeds voortging; in het departement Corrèze vindt men negen evangelisatie posten, waaronder de gemeente Madranges, die eenige jaren geleden bijna in haar geheel tot het Protestantisme overging. De vereeniging had een te kort van 22,000 francs. Wij krijgen over het algemeen den indruk, dat de Roomsche kerk in Frankrijk beter de finantieele moeilijkheden die door scheiding van kerk en staat ontstaan zijn, het hoofd weet te bieden, dan de Protestantsche.

N.-Amerika. De classis Hackensack

De classis Hackensack behoorde tot hiertoe tot de Chr. Gereformeerde kerk van Noord-Amerika. Deze classis onderscheidde zich door zekere voorliefde voor het zingen van gezangen, over welke quaestie tegenwoordig in genoemde kerk zekere wrijving bestaat.

Nu kwam het bericht dat deze classis den 2den Juni l.l. te Hackensack vergaderd is geweest, en dat van de 10 gemeenten dezer meerdere vergadering er 7 besloten hebben het kerkverband met de Christelijk Gereformeerde kerk te verbreken. De oorzaak ligt in het volgende.

De Christelijk Gereformeerde kerk heeft zich in der tijd van de Reformed Church losgescheurd, omdat men in die Reformed Church van oordeel was, dat men lid der kerk zijn kon en tegelijk lid van het een of ander geheim genootschap, als dat van de vrijmetselaars of van de Odd-Fellows. Nu is de meerderheid van de classis Hackensack van oordeel, dat althans sommige geheime genootschappen te dulden zijn. Daar zij echter weet, dat men in de Christelijk Gereformeerde kerk daar niet aan wil, zoo besloot zij het kerkverband te verbreken. De gemeenten te Paterson, Passaic en Englewood bleven echter met de kerken der Chr. Gereformeerde kerk vereenigd.

De aanleiding tot het besluit van de meerderheid der classis, was het optreden van den predikant Van Tielen, die standvastig weigerde een diaken in zijn ambt te bevestigen, die bleek lid te zijn van de Odd-Fellows. Hierdoor ontstond een beweging, die ten slotte uitliep op het besluit der zeven kerken, om niet meer tot de Gereformeerde kerken van Noord-Amerika te willen behooren.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EEN VREEMD VERZOEKSCHRIFT.

't Is wel bekend, dat koning Frederik van Pruisen een groot liefhebber was van vruchten. Hij had ze gaarne, mooi en goed, in groote verscheidenheid, 's zomers en 's winters, en gebruikte hen zoowel vóór als onder en na den maaltijd. In zijn vertrekken stond altijd ooft gereed. Hij deed zoo met het oog op zijn gezondheid, die anders zou geleden hebben, wijl het paleis, ook om gezondheidsredenen, meestal van binnen tamelijk warm werd gehouden, buitengewoon warm zelfs, zegt een geschiedschrijver.

Geen vruchten waren bij den koning meer geliefd dan kersen, waarvan allerlei verhalen in omloop zijn. Zeker is, dat hij op zekeren tijd zeer ontstemd werd, toen hij ontdekte dat ook de musschen wel wisten dat kersen lekker smaken, en zij ongenood hun deel namen, en wel juist van de beste!

Daar moest een eind aan komen, dacht Frederik. Hij gaf zijn tuinlieden strenge bevelen; de musschen werden op alle wijzen bevochten en gedood, of verjaagd, hun nesten vernield; 't was een oorlog in 't klein, waarbij de aangevallenen niet veel hadden om zich te verweren. Toch duurde het nog wel twee jaar eer de overwinning was behaald. Toen echter